

Edward Rymar

Król Danii, Szwecji i Norwegii Eryk Słupski w Gorzowie (1423)

Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny nr 10, 27-29

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Edward Rymar
Pyrzyce

Król Danii, Szwecji i Norwegii Eryk Słupski w Gorzowie (1423)

Po zawarciu przez Polskę sojuszu zaczepno-obronnego z Brandenburgią i układu małżeńskiego Fryderyka Hohenzollerna z Jadwigą Jagiełówną (8 IV 1421) rozwiały się nadzieje króla państw Unii Kalmarskiej Eryka Gryfity pomorskiego na sfinalizowanie układu z Polską w sprawie małżeństwa z Jadwigą jego słupskiego kuzyna Bogusława IX. W 1423 roku sprawa tego małżeństwa powróciła jednak w rozmowach króla rzymskiego i węgierskiego Zygmunta Luksemburga z Erykiem. Obaj dążyli do zerwania układu polsko-brandenburskiego. Jednocześnie Eryk wiązał się z Zakonem Krzyżackim, chociaż ten niedawno (1422) zawarł pokój z Polską. W sierpniu 1423 roku Eryk z wielkim orszakiem doradców i dostojników duńskich i szwedzkich wyładował w Strzałowie. Wielki mistrz Zakonu Krzyżackiego i mistrz inflancki zawarli 15 września 1423 roku w Szczecinku sojusz antypolski i antybrandenburski z nim oraz księżętami pomorskimi Ottonem II i Kazimierzem V szczecińskimi, Warcisławem IX i Barnimem VII wołogoskimi, kuzynem Eryka Bogusławem IX słupskim. Przy zawieraniu układu obecni byli m.in. opat cystersów kołbackich, panowie pomorscy Hasso von Wedel z Krępcewa, Szymon von Güntersberg, Piotr Wussow, krzyżacki wójt Nowej Marchii Walter Kirschkorb¹. Stąd król Eryk udał się najkrótszą drogą przez Nową Marchię do Wrocławia na spotkanie z królem Zygmuntem Luksemburkiem z zamiarem powrotu przez Polskę.

Droga ze Szczecinka do Wrocławia prowadziła przez Gorzów. Wiemy, że gdy 20 września Eryk przebywał w Gorzowie, dotarli tu posłowie

---

1 E. W e i s e, *Die Staatsverträge des Deutschen Ordens in Preussen im 15 Jahrhundert*, Bd I, Königsberg 1939 s.168-173, nr 159, J. V o i g t, *Geschichte Preussens von den ältesten Zeiten bis zum Untergange des Deutschen Ordens*, Königsberg 1836, Bd VI, s. 464; tenże, *Die Erwerbung der Neumark, Ziel und Erfolg der Brandenburgischen Politik unter den Kurfürsten Friedrich I und Friedrich II 1402 - 1457*, Berlin 1863, s. 180.

króla Zygmunta Wend von Eulenburg i Henryk von Olen z wiadomością o przeniesieniu zaplanowanego spotkania monarchów do Budy². Erykowi ta propozycja nie odpowiadała. Do podróży tak dalekiej nie był przygotowany. Z Gorzowa wysłał więc posłów na Węgry, by nakłonić Zygmunta do pozostania przy spotkaniu wrocławskim.

Wiemy, że wójt Kirschkorb, który na pewno pełnił rolę gospodarza podczas podróży świty królewskiej przez Nową Marchię, przebywał w Gorzowie 13 października³. Wielki mistrz 19 października informował mistrza inflancckiego, że Eryk przez Gorzów ciągnie na Pomorze, ale nadal jest gotowy udać się do Wrocławia⁴. Wydaje się, że po otrzymaniu propozycji spotkania w Budzie, uwzględniając świeżo zawarty układ z Krzyżakami o antypolskim charakterze, zwrócił się do króla polskiego o giejt bezpieczeństwa na swobodny przejazd przez Polskę. Otrzymał go od Władysława Jagiełły 11 października. Król polski przy tej okazji nie omieszkiał wyrazić zdumienia z powodu tego braku zaufania do Polaków, skoro nigdy o giejt nie prosili ani ojciec Eryka Warcisław VII, ani inni jego pomorscy krewni. Jagiełło polecił, by naprzeciw Eryka na granicę królestwa udali się dostojnicy: wojewoda brzesko-kujawski Maciej z Łabiszyna, kasztelan międzyrzecki Wincenty z Szamotoła i pisarz ziemski województwa kaliskiego Mikołaj Tumigrała z Siekowa. Oznacza to zapewne iż Eryk przebywał w Gorzowie aż prawie miesiąc, chyba że pojawią się źródła nakazujące inne możliwości. Gorzów przypadkowo stał się kilkutygodniową stolicą króla państw Unii Kalmarskiej!

Po powrocie na Pomorze Eryk oczekiwał na rezultat swej interwencji u Zygmunta. Krzyżacy oczekiwali na wynik spotkania władców. W połowie grudnia byli pewni, że spotkanie to odbędzie się we Wrocławiu. Tym razem Eryk, mając giejt bezpieczeństwa, udał się na Węgry przez Polskę w otoczeniu wspomnianych panów, z którymi 24 stycznia 1424 roku dotarł do Krakowa. Podczas tej podróży Polacy prowadzili z nim rozmowy na temat planów małżeńskich Bogusława słupskiego z Jadwigą, o czym Eryk donosił Krzyżakom⁵.

2 Z. H. N o w a k, *Współpraca polityczna państw unii polsko-litewskiej i Unii Kalmarskiej w latach 1411-1425*, Toruń 1966, s. 63, za *Hanserecesse*, Abt. I, bearb. v. K. K o p p m a n n, Bd VII, Leipzig 1889-93, nr 61, s. 45-46.

3 *Regesta historico-diplomatica Ordinis S. Mariae Theutonicorum...*, bearb. E. J o a c h i m, hg. W. H u b a t s c h, Pars I, Vol. I, Göttingen 1948, nr 4265; *Repertorium der im Kgl. Staat-sarchive zu Königsberg i. Pr. befindlichen Urkunden zur Geschichte der Neumark*, bearb. E. J o a c h i m, hg. P. v. N i e s s e n, Schriften des Vereins f. Geschichte der Neumark, Heft 3, Landsberg 1895, nr 509.

4 *Repertorium*, nr 511.

5 Z. N o w a k, *Współpraca*, s. 64.

Czy i tym razem trasa świty króla skandynawskiego prowadziła przez Gorzów, nie wiadomo. Wysłanie na granice kasztelana międzyrzeckiego może za tym przemawiać.